[2025] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 187: 2025 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 105

ਮਧੂਸ਼੍ਰੀ ਦੱਤਾ

ਬਨਾਮ

ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ

(2024 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4884)

24 ਜਨਵਰੀ 2025

[ਦੀਪਾਂਕਰ ਦੱਤਾ* ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਕੁਮਾਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਉੱਠਿਆ ਕਿ ਕੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 323, 504, 506, 509 ਅਤੇ 511 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਤੱਤ ਬਣਦੇ ਹਨ; ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਡਾਂਟਣ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੀ ਗਈ "ਗੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ" ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 504 ਅਤੇ 509 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ।

ਸਿਰਲੇਖ†

ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860 – ਧਾਰਾ 323, 504, 506, 509, ਅਤੇ 511 - ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ-ਮਹਿਲਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 323, 504, 506, 509, 511 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਲੈਪਟਾਪ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ, ਉਸ ਨੂੰ ਡਾਟਾ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ "ਗੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ" ਵਿੱਚ ਡਾਂਟਿਆ, ਉਸਦੀ ਨੌਕਰੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ - ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ - ਸਥਿਰਤਾ:

ਆਯੋਜਿਤ: ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ - ਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਐਫਆਈਆਰ ਅਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 323, 504, 506, ਅਤੇ 509 ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤੱਤ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ - ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵਾਂਝੀ ਹੈ, ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ - ਕਿਤੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਇਆ - ਸ਼ਬਦ "ਗੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ", ਜਦੋਂ

---

* ਲੇਖਕ

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਢਾਂਚੇ ਜਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਧਾਰਾ 509 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ - "ਗੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਵਿੱਚ, ਕੇਸ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲੋੜੀਂਦੇ ਇਰਾਦੇ ਜਾਂ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਜੋ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਇੰਨੀ ਗੰਭੀਰ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਭੜਕਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਪਮਾਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਔਰਤ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ; ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਾਦ; ਵਰਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਬਦਾਂ, ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਵੇਰਵਿਆਂ, ਜਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਇਸ਼ਾਰਿਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਵਾਲੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ - ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਥਿਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ - ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ "ਗੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ" ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ; ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਸਿਰਫ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾਵਾਂ - ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਧਮਕੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਕਥਿਤ ਧਮਕੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਇੱਕ ਸਿਵਲ ਵਿਵਾਦ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਧਮਕੀ ਦੀ ਬਜਾਏ - ਧਾਰਾ 511 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਐਨਸੀਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਹੋਣ ਦੇ ਲਗਭਗ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ, ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਧਾਰਾ 323, 504, 506, 509, ਅਤੇ 511 ਦੇ ਤਹਿਤ - ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 509 ਇੱਕ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 323, 504, ਅਤੇ 506 ਗੈਰ-ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਹਨ - ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 509 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ - ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਇਕੋ ਇਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਡਾਂਟਣ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ "ਗੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ" ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ - ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅੰਤਰ ਅਤੇ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਤੋਂ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਸੰਭਾਵਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਹੋਵੇਗਾ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। [ਪਾਰਸ 17-19, 24, 25, 27-32, 35, 37-45]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਫਿਓਨਾ ਸ਼੍ਰੀਖੰਡੇ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ **[2013] 9 ਐਸਸੀਆਰ 240: ਏਆਈਆਰ 2014 ਐਸਸੀ 2013;** *ਰਾਮਕ੍ਰਿਪਾਲ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ* **[2007] 4 ਐਸਸੀਆਰ 125: (2007) 11 ਐਸਸੀਸੀ 265;** *ਰੂਪਨ ਦਿਓਲ ਬਜਾਜ ਬਨਾਮ ਕੰਵਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ* **[1995] ਪੂਰਕ 4 ਐਸਸੀਆਰ 237: (1995) 6 ਐਸਸੀਸੀ**

194; *ਮਾਨਿਕ ਤਨੇਜਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ* [2015] 1 ਐਸਸੀਆਰ 156: (2015) 7 ਐਸਸੀਸੀ 423 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860; ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973

ਕੀਵਰਡਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਸਿਰਫ "ਗੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ" ਦਾ ਦਾਅਵਾ; ਅਪਰਾਧਿਕ ਧਮਕੀ; ਨਿਮਰਤਾ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ; ਚੱਲ ਰਹੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ; ਮਲਕੀਅਤ ਬੌਧਿਕ ਡੇਟਾ, ਕੋਡ ਵਾਲੇ ਲੈਪਟਾਪ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ; ਗੈਰ-ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਰਿਪੋਰਟ; "ਗੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ"; ਸਮਾਪਤੀ; ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ; ਸਿਵਲ ਵਿਵਾਦ; ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਾ; ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ; ਨਿਆਂ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੇਸ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2024 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4884

ਬੈਂਗਲੁਰੂ ਵਿਖੇ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 31.07.2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ 2015 ਦੇ ਸੀਆਰਐਲਪੀ ਨੰਬਰ 3961 ਅਤੇ 3962 ਵਿੱਚ

ਨਾਲ

2024 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4883

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਸਿਧਾਰਥ ਲੂਥਰਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸ਼੍ਰੀਜੋਏ ਦਾਸ, ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਮਹਿਤਾ, ਅਨਮੋਲ ਖੇਤਾ, ਰਿਤਿਕ ਗੁਪਤਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਡੀ.ਐਲ. ਚਿਦਾਨੰਦਾ, ਡਾ. ਜੇ. ਪੀ. ਢਾਂਡਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਾਜ ਰਾਣੀ ਢਾਂਡਾ, ਡਾ. ਅਸ਼ੋਕ ਵਸ਼ਿਸ਼ਠ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸਨ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ/ਆਦੇਸ਼

ਫੈਸਲਾ

ਦੀਪਾਂਕਰ ਦੱਤਾ, ਜੇ.

ਅਪੀਲ

1. 31 ਜੁਲਾਈ, 20191 ਦੇ ਇੱਕ ਆਮ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ

---

1. ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼

2. ਹਾਈ ਕੋਰਟ

2015 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3961 (ਬਦਰੀਨਾਰਾਇਣ ਜਗਨਾਥਨ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ) ਅਤੇ 2015 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3962 (ਮਧੂਸ਼੍ਰੀ ਦੱਤਾ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ), ਦੋਵੇਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 19733 ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 173 (2), ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਅਤੇ 2014 ਦੇ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 53073 ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਬੰਗਲੌਰ ਦੀ ਫਾਈਲ 'ਤੇ।

2. 3. ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਧੂਸ਼੍ਰੀ ਦੱਤਾ 6 ਅਤੇ ਬਦਰੀਨਾਰਾਇਣ ਜਗਨਾਥਨ 7 ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਇਆ ਹੈ।

ਤੱਥ

ਏ.ਸੀ.ਐਮ.ਐਮ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 25 ਅਕਤੂਬਰ, 2013 ਦੀ ਘਟਨਾ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ 8 ਵਜੋਂ ਦੂਜੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ 26 ਅਕਤੂਬਰ, 2013 ਨੂੰ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਐਚ.ਏ.ਐਲ. ਥਾਣੇ, ਮਰਾਠਾਹਾਲੀ, ਬੰਗਲੌਰ ਕੋਲ ਮੈਸਰਜ਼ ਜੁਨੀਪਰ ਨੈੱਟਵਰਕਸ ਇੰਡੀਆ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਤਕਨੀਕੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ 25 ਅਕਤੂਬਰ, 2013 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 2:00 ਵਜੇ ਤੋਂ 3:00 ਵਜੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਪਹਿਲੇ ਦੋਸ਼ੀ, ਜੋ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੋਤ ਮੈਨੇਜਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਸੀ, ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਤੁਰੰਤ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦੇਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਹਿਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੰਮ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਨਾ ਆਉਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਲੈਪਟਾਪ, ਬੈਗ, ਬਟੂਆ, ਪੈਸੇ, ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਆਦਿ ਸਮੇਤ ਉਸ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਸਾਮਾਨ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੈਪਟਾਪ ਵਿੱਚ ਮਲਕੀਅਤ ਬੌਧਿਕ ਜਾਇਦਾਦ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕੋਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੰਮ ਸਨ, ਜੋ ਉਸਨੇ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਣਾਏ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ

---

3 ਸੀ.ਆਰ. ਪੀ.ਸੀ

4 ਏ.ਸੀ.ਐੱਮ.ਐੱਮ

5 ਅਪੀਲਕਰਤਾ

6 ਪਹਿਲੇ ਦੋਸ਼ੀ

7 ਦੂਜਾ ਦੋਸ਼ੀ

8 ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ

9 ਕੰਪਨੀ

ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਮਾਰਤ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਮਚਾਰੀ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਲੈ ਗਏ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ, ਹਮਲਾ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ।

4. ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 26 ਅਕਤੂਬਰ, 2013 ਨੂੰ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਰਿਪੋਰਟ 10 ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਨਸੀਆਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ, ਅਰਥਾਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਲੈਪਟਾਪ ਜ਼ਬਤ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਡਾਟਾ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ 25 ਅਕਤੂਬਰ 2013 ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਕੱਢੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਰਸਮੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸੀ।

5. 2 (ਦੋ) ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਐਫਆਈਆਰ 11 ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 323, 504, 506, 509, 511 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, 186012। ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਲੈਪਟਾਪ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ।

6. ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 323, 504, 506, 509 ਅਤੇ 511 ਤਹਿਤ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। 23 ਅਪ੍ਰੈਲ 2014 ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ 'ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਲੈਪਟਾਪ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ 'ਤੇ ਸਟੋਰ ਕੀਤੇ ਡੇਟਾ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ "ਗੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ" ਵਿੱਚ ਡਾਂਟਣ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਨੌਕਰੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

7. ਇਸ ਤੋਂ ਦੁਖੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ।

---

10 ਐਨ.ਸੀ.ਆਰ

11 ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ.

12 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.

ਵਿਵਾਦਿਤ ਆਦੇਸ਼

8. ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 823/2013 ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਾਰੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਦੋਵੇਂ ਅਪਰਾਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਿਕਾਰਡ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 155 (2) ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ, ਯਾਨੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਨਾ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।

ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀਆਂ

9. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਲੂਥਰਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੁਕਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ:
ਏ. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਫਆਈਆਰ ਅਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 323, 504, 506, 509, ਅਤੇ 511 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸੱਚ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ।
ਬੀ. ਦੂਸਰਾ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਜੁਰਮ ਇੱਕ ਆਮ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਾਅਵਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੂਸਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਕਥਿਤ ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਖਾਸ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸੀ. ਤੀਜਾ, ਅਸਤੀਫੇ ਅਤੇ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮੁੱਦੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਹਨ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਫ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਣਉਚਿਤ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ।

ਡੀ. ਚੌਥਾ, ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਇੰਨੇ ਬੇਤੁਕੇ ਅਤੇ ਸੁਭਾਵਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੰਭਵ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਾਜਬ ਵਿਅਕਤੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਆਧਾਰ ਹਨ।

ਈ. ਪੰਜਵਾਂ, ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਦੋਸ਼ ਅਸੰਗਤ ਹਨ।

ਐੱਫ. ਛੇਵਾਂ, ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਐਨਸੀਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 323, 504, 506, 509 ਅਤੇ 511 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਸਮੱਗਰੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਜੀ. ਸੱਤਵਾਂ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਗਾਰਡ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ।

ਐਚ. ਅੱਠਵਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਹਮਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਸੱਟ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ 'ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ।

ਆਈ. ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ 26 ਦਸੰਬਰ, 2013 ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਐਨਸੀਆਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ।

10. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦੋਵਾਂ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ:

ਏ. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਐਫਆਈਆਰ ਅਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੀ ਸਾਦੀ ਰੀਡਿੰਗ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 323, 504, 506, ਅਤੇ 511 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਬੀ. ਦੂਜਾ, ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ, ਅਰਥਾਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਅਪਮਾਨ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਸਰੀਰਕ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਮਾਨਸਿਕ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ, ਉਸ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਕੋਡ, ਡਾਟਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਸਮੱਗਰੀ ਸਮੇਤ ਉਸ ਦੀ ਬੌਧਿਕ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸ ਦਾ ਲੈਪਟਾਪ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਖੋਹਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਛੂਹਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸੰਭਾਲਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

ਸੀ ਤੀਜਾ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਲੈਪਟਾਪ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸ 'ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਵਿਚਾਰ

11. ਅਸੀਂ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲਾਂ/ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ।

12. ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜੋ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਦੇ ਨੁਕਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਹਨ:

(i) ਕੀ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 323, 504, 506, 509 ਅਤੇ 511 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਤੱਤ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

(ii) ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਰੱਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ?

13. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ - ਪਹਿਲੀ 26 ਅਕਤੂਬਰ, 2013 ਨੂੰ ਅਤੇ ਅਗਲੀ 23 ਦਸੰਬਰ, 2013 ਨੂੰ - ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਨਾਲ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੂਜੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ, ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੂਜਾ ਦੋਸ਼ੀ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੂਜਾ ਦੋਸ਼ੀ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

14. ਪਹਿਲੇ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਸਾਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 323, ਆਈਪੀਸੀ

15. ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 323 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਤੱਤ ਕੀ ਹਨ, ਧਾਰਾ 319, 321 ਅਤੇ 323 ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ।

16. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ 'ਤੇ ਜੋ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 323 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੱਟ, ਭਾਵ ਸਰੀਰਕ ਦਰਦ, ਬਿਮਾਰੀ ਜਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵੈਇੱਛਤ ਕੰਮ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਹੋਵੇ

17. ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹੋਏ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ, ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਭੁਗਤਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਵੈਇੱਛਤ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਉਂਦੀ।

18. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਨਾ ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਜਾਂ ਅਨੁਮਾਨ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਹਿ-ਅਪਰਾਧੀ ਬਣ ਜਾਣ। ਇਸ ਲਈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਉਲਟ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

19. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 323 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਤੱਤ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ।
ਸੈਕਸ਼ਨ 504 ਅਤੇ 509, ਆਈਪੀਸੀ

20. ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਡਾਂਟਣ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੀ ਗਈ "ਗੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ" ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 504 ਅਤੇ 509 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ।

21. ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 504 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।

22. ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 504 ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਉਸ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ; ਅਪਮਾਨ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਪਮਾਨਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਉਕਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 504 ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਰਾਦੇ ਜਾਂ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਪਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਪਮਾਨ ਜਾਂ ਤਾਂ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰੇਗਾ।

23. ਇਸ ਮੋੜ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ *ਫਿਓਨਾ ਸ਼੍ਰੀਖੰਡੇ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ*, [13] ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 504 ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਆਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

> "13. ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 504 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, (ਏ) ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਪਮਾਨ, (ਬੀ) ਅਪਮਾਨ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਮਾਨਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭੜਕਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਅਤੇ (ਸੀ) ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਰਾਦਾ ਜਾਂ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਉਕਸਾਵੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਪਮਾਨ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਅਪਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭੜਕਾਏਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਭੜਕਾਹਟ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗੀ, ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 504 ਦੇ ਤੱਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਇਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਜਾਂ ਵਿਵਹਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਪਮਾਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 504 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
>
> 14. ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਅਸਲ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਨਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਜੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਲਈ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਪਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ

---

13 [2013] 9 ਐਸਸੀਆਰ 240: ਏਆਈਆਰ 2014 ਐਸਸੀ 2013

ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 504 ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨਾਲ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਵੇ। ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 504 ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਤੱਥ, ਹਾਲਾਤ, ਮੌਕਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ, ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸਮਾਂ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

24. ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਡਾਂਟਦੇ ਸਮੇਂ "ਗੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ" ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ; ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਕਿਤੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਇਸ ਕੰਮ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 504 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਤੱਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹਨ।

25. ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 509 ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋਈ ਸੀ, ਪਹਿਲਾਂ "ਨਿਮਰਤਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਨਿਮਰਤਾ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਈਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਨਿਮਰਤਾ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਮਕ੍ਰਿਪਾਲ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਦੇ ਸਾਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

"12. ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਗੁੱਸਾ ਕੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਦਾ ਸਾਰ ਉਸਦਾ ਸੈਕਸ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਗ਼ੈਰ-ਇਰਾਦਤਨ ਇਰਾਦਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਮੂਲ ਹੈ। ਔਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਬਹੁਤ ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਸਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ. ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਨਿਮਰਤਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ ਜੋ ਔਰਤ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਰਗ ਵਜੋਂ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਗੁਣ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਲਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜੋੜਦਾ ਹੈ ..."

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

---

14 [2007] 4 ਐਸਸੀਆਰ 125: (2007) 11 ਐਸਸੀਸੀ 265

26. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ *ਰੂਪਨ ਦਿਓਲ ਬਜਾਜ ਬਨਾਮ ਕੰਵਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ,* [15] ਵਿੱਚ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 509 ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਟੈਸਟ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ:

> 15. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ (ਏਆਈਆਰ 1967 ਐਸਸੀ 63) ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ ਕਿ ਕੀ ਸਾਢੇ ਸੱਤ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਬੱਚੀ ਨੂੰ 'ਨਿਮਰਤਾ' ਵਾਲਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਗੁੱਸਾ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਮੁਧੋਲਕਰ ਜੇ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਨਾਲ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਮ ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦੀਆਂ ਆਮ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੈਕਸ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 354 ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ 'ਮਨੁੱਖਜਾਤੀ ਦੀਆਂ ਆਮ ਧਾਰਨਾਵਾਂ' ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਮਕਾਲੀ ਸਮਾਜਿਕ ਮਿਆਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਦੂਜੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ (ਬਚਵਤ ਜੇ.) ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਔਰਤ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਦਾ ਸਾਰ ਉਸਦਾ ਸੈਕਸ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਉਸ ਕੋਲ ਨਿਮਰਤਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸਦੇ ਸੈਕਸ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ। 'ਨਿਮਰਤਾ' ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਬਦਕੋਸ਼ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਅੰਤਮ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਅਪਰਾਧੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਔਰਤ ਦੀ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ..."
>
> (ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

27. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਜੋ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਪੂਰਵਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਕੀ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦਾ ਮਕਸਦ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਇੱਕ ਔਰਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਝਟਕਾ ਦੇਣਾ ਸੀ।

28. "ਗੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜਦੋਂ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਢਾਂਚੇ ਜਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ, ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 509 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਕੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ

---

15 [1995] ਪੂਰਕ 4 ਐਸਸੀਆਰ 237: (1995) 6 ਐਸਸੀਸੀ 194

ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ, ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਵੇਰਵੇ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ਼ਾਰੇ - ਚਾਹੇ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਫਲ ਹੋਣ, ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ - ਜੋ ਨਿਮਰਤਾ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

29. "ਗੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ" ਸ਼ਬਦ 'ਤੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਕੇਸ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲੋੜੀਂਦੇ ਇਰਾਦੇ ਜਾਂ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਜੋ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਇੰਨੀ ਗੰਭੀਰ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਭੜਕਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

30. ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਸਿਰਫ ਕੇਸ ਦੇ, ਬਲਕਿ ਕਥਿਤ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵੀ। ਇਹ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਇੱਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਜੋਂ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਮੌਜੂਦ ਸੀ

31. ਦੁਹਰਾਉਣ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਅਜਿਹੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜੋ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 509 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ "ਗੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ" ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਡਾਂਟਿਆ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਗਾਇਬ ਹੈ।

32. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵਿਚਕਾਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰਦਾਤਾ-ਕਰਮਚਾਰੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ; ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਵਾਦ; ਵਰਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਬਦਾਂ, ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਵੇਰਵਿਆਂ, ਜਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਇਸ਼ਾਰਿਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਵਾਲੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ - ਚਾਹੇ ਕਥਿਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ - ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ "ਗੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ" ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ; ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਸਿਰਫ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ: ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਨਿਮਰਤਾ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਹਨ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 509 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 506, ਆਈਪੀਸੀ

33. ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 506 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਵੱਲ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 506 ਅਪਰਾਧਿਕ ਧਮਕੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 503 ਅਪਰਾਧਿਕ ਧਮਕੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

34. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ *ਮਾਣਿਕ ਤਨੇਜਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ*, [16] ਵਿੱਚ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 503 ਅਤੇ 506 ਦੇ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

> "11. xxxxxx 'ਅਪਰਾਧਿਕ ਧਮਕੀ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕੰਮ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸ਼ੱਖ, ਜਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਸੱਟ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ, ਜਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਮਕੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਲਾਰਮ ਦੇਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

35. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੂਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਧਮਕੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ 'ਚ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 506 ਦੇ ਤੱਤ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਹੀਂ ਬਣਦੇ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਦੂਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ, ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 34, ਜੋ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਲੱਖਣ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

36. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੁਆਰਾ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

> "ਫਿਰ 25-10-2013 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 2.00 ਵਜੇ ਅਤੇ ਦੁਪਹਿਰ 3.00 ਵਜੇ ਇੱਕ ਮਧੂਸ਼ੀਰੀ ਦੱਤਾ (ਐਚਆਰ) ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਬਾਹਰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸਨੇ ਅਚਾਨਕ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਲਈ ਨਾ ਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ।

37. ਪਹਿਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਧਮਕੀ ਦਾ ਜੁਰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਲਾਰਮ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸੀ। ਕਥਿਤ ਧਮਕੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਧਮਕੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਿਵਲ ਵਿਵਾਦ ਹੈ। ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਵੀ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ

---

16 [2015] 1 ਐਸ ਸੀ ਆਰ 156: (2015) 7 ਐਸ ਸੀ ਸੀ 423

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰੈਫਰੈਂਸ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਪਸ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਨਾਲ ਬਹਾਲੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 506 ਦੇ ਤੱਤ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵੀ ਜ਼ਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

38. ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ: ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤ, ਐਫਆਈਆਰ ਅਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 323, 504, 506, ਅਤੇ 509 ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮੱਗਰੀ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੇਸ ਵੈਲਿਊ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਥ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਲਕੁਲ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

39. ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 511 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ।

40. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਐਨਸੀਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਹੋਣ ਦੇ 58 (58) ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ, 23 ਦਸੰਬਰ, 2012 ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 323, 504, 506, 509 ਅਤੇ 511 ਤਹਿਤ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਧਾਰਾ 509 ਇੱਕ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 323, 504 ਅਤੇ 506 ਗੈਰ-ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 509 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਇਕੋ ਇਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਡਾਂਟਣ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ "ਗੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ" ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅੰਤਰ ਅਤੇ ਭਿੰਨਤਾਵਾਂ, ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਤੋਂ ਸੰਗਿਆਯੋਗ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸਦਾ ਸੰਭਾਵਤ ਉਦੇਸ਼ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣਾ ਹੈ।

41. ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕੁਝ ਤੱਥ ਹਨ ਜੋ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਗਲਤ ਇਰਾਦਿਆਂ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬਦਲਾ ਲੈਣ, ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ। ਦੂਜੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਜੇ ਕੋਈ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਸੱਚ ਮੰਨਦਾ ਹੈ;

ਫਿਰ ਵੀ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹਰਕਤਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ, ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਮੈਕਸਿਮ ਰੇਸ ਇਪਸਾ ਲੋਕਿਟੂਰ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਨੂੰ ਉਸੇ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

42. ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਬੋਝ ਪਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਕੀਨ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਆਂ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਹੋਵੇਗਾ।

43. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਡਾ ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਲੂਥਰਾ ਵੱਲੋਂ 23 ਦਸੰਬਰ, 2013 ਨੂੰ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਿੱਟਾ

44. ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਪੈਰਾ 12 (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨੁਕਤੇ (i) ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜਦਕਿ ਉਸੇ ਪੈਰਾ ਦੇ ਬਿੰਦੂ (ii) ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

45. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 31.07.2019 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਏਸੀਸੀਐਮ, ਬੰਗਲੌਰ ਦੀ ਫਾਈਲ 'ਤੇ 2014 ਦੇ ਕੇਸ ਕ੍ਰਾਈਮ ਨੰਬਰ 53073 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵੀ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

46. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

47. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ/ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਖੋਜਾਂ/ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਧਿਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਲੰਬਿਤ ਹਵਾਲੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ।

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

†ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿਰਲੇਖ: ਨਿਧੀ ਜੈਨ

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Yadwinder Singh
Enrol. No. P/956/2016